

עמ"ת 53394/09/16 - משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נגד פריד אבו רקייק

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
עמ"ת 53394-09-16 משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה נ' אבו
רקייק(עציר)
לפני כבוד השופט ארז יקואל
העוררת
משטרת ישראל תביעות- שלוחת רמלה
22 ספטמבר 2016

נגד
המשיב
פריד אבו רקייק (עציר)

נוכחים:

ב"כ העוררת - עו"ד אבי שגב

ב"כ המשיב - עו"ד דגנית משעלי

המשיב הובא

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

ההחלטה תינתן לאחר הפסקה.

ניתנה והודעה היום י"ט אלול תשע"ו, 22/09/2016 במעמד הנוכחים.

ארז יקואל , שופט

החלטה

ערר על החלטת בית משפט השלום בראשון-לציון (כב' השופט א' כהן) מיום 21.9.16 במסגרת מ"ת 9016-07-16, בגדרה הורה כי המשיב ישוחרר ממעצרו לקהילת "אילנות".

רקע

כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של התפרצות לעסק, היזק לרכוש במזיד, החזקת מכשירי פריצה, תקיפת שוטר כדי להכשילו בתפקידו ושימוש בכוח או איומים למניעת מעצר. מעובדות כתב האישום עולה כי ביום 28.6.16, הגיעו המשיב ואחר לחנות בשוק רמלה אליה התפרצו. שוטרים הגיעו למקום ואז הבחין שוטר במשיב כשהוא נמלט כשפניו מכוסות. השוטר דלק אחר המשיב שהתעלם מקריאותיו והמשיך במנוסתו. משנתפס המשיב, הוא פנה לעבר שוטר שבידו מיכל גז ואליו מוצמדת סיכת ביטחון. המשיב משך את השוטר מכיס חולצתו וקרע אותו, בעודו מניף את מיכל הגז לעבר חזהו של השוטר. השוטרים ניסו לעצור את המשיב אך נתקלו בהתנגדותו הכוחנית, תוך שסירב לשחרר את מיכל הגז מידו.

יחד עם כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים בעניינו.

אבהיר כי המשיב שוחרר לראשונה לקהילת "אילנות" בהחלטת בית המשפט קמא מיום 4.9.16. בדיון שהתקיים בערר על החלטה זו, נקבע, בהסכמת הצדדים, כי ייערך תסקיר שירות מבחן נוסף, שהתייחס ביתר שאת לסיכויי הצלחת הטיפול, למידת התאמתו ומוכנותו של המשיב לטיפול וכן למידת היכולת של המסגרת המוצעת לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו.

ביום 21.9.16, לאחר קבלת התסקיר המשלים, קבע בית המשפט קמא כי אין מחלוקת בין הצדדים שעוד ביום 7.6.16, עובר לביצוע העבירות המיוחסות למשיב, הוא פנה למרכז החלמה לנפגעי סמים (להלן: "המוסד"). המשיב עבר בדיקות לשם קליטה במוסד בתוספת להליך "אינטייק" ונקבע לו תאריך קבלה ליום 12.7.16. כניסתו למוסד נדחתה אך מחמת מחסור במקום.

בית המשפט קמא בחן את תסקירי שירות המבחן בעניינו של המשיב והתרשם כי שילובו בהליך טיפולי עשוי להפחית את רמת הסיכון הנשקפת ממנו. עוד התרשם בית המשפט קמא כי המשיב מוכן להשתלבות במסגרת טיפולית מובנית וסגורה, הגם שסיכויי הצלחת הטיפול לוטים בערפל. בית המשפט קמא סבר כי בנסיבות המקרה, מתקיימים התנאים הראשון והשלישי כפי שנקבעו בבש"פ 1981/11, **"מ"י נ' סוויסה"** [21.3.11] [להלן: "**הלכת סוויסה**"], שכן המשיב החל בהליך טיפולי בכל הקשור למוסד עוד טרם ביצע את העבירות המיוחסות לו וכן כי יש בחלופה זו כדי לאיין את מסוכנותו.

טענות הצדדים

העוררת סבורה כי יש להתערב בהחלטת בית המשפט קמא. לשיטתה, שירות המבחן לא נתן מענה הולם בתסקירו

האחרון לפרמטרים כפי שנקבעו על ידי בית משפט זה בדיון בערר. כך נטען כי אין מתקיימים התנאים המפורטים בהלכת סוויסה. אשר לתנאי הראשון, טוענת העוררת כי הרשמה למוסד וקבלה אליו אינה עולה כדי "תחילתו של הליך טיפול". העוררת בעמדה כי תסקירי שירות המבחן אינם מפרטים דיים כיצד עומד המשיב בסיכויי הצלחת הטיפול, למעט ההמלצה כי הוא "מוכן" להשתלב בתהליך הטיפולי. כך, בעוד שצוין במפורש כי "לא ניתן לבא הצלחתו של המשיב בהליך". לגבי התנאי השלישי שבהלכת סוויסה, טוענת העוררת כי מעשיו הלכאוריים של המשיב בוצעו בסמוך לקליטתו במוסד ולטעמה, יש בכך כדי ללמוד שלא ניתן לתת בו אמון. זאת, בנוסף לעברו הפלילי העשיר של המשיב המלמד, לכשעצמו, על מסוכנותו הגבוהה. ב"כ העוררת הפנה לאסמכתאות בתימוכין בטענותיו.

בדיון שהתקיים מלפניי, חזר ב"כ העוררת על טענותיו, תוך הדגשה כי שירות המבחן נמנע מלהתייחס לסיכויי הצלחת העורר בהליך הטיפולי. בהיעדר התייחסות שכזו, נטען כי יש ללמוד על סיכויי הצלחה נמוכים גם בהתחשב בעברו של המשיב ובניסיונות דומים שכשלו. עוד הודגש, כי בדיקת התאמה לקבלת המשיב למוסד אינה מגעת כדי תחילת טיפול.

למולו, טענה ב"כ המשיב כי אין להתערב בהחלטת בית המשפט קמא. לשיטתה, נסיבות המקרה מלמדות כי המשיב עומד לפחות בשניים מהתנאים שנקבעו בהלכת סוויסה ובפרט, בתנאי הראשון והעיקרי, בדמות תחילת טיפול עובר לביצוע העבירות. אשר לתנאי השלישי, מפנה הסנגורית לתסקיר שירות המבחן המציין כי המשיב מתאים לקליטה במרכז "אילנות" וכי הסיכון להישנות עבירות בהיותו שם נמוך. אשר לסיכויי הצלחת הטיפול, טוענת הסנגורית כי שירות המבחן התרשם שהמשיב מוכן להשתלב בהליך הטיפולי והפגין מוטיבציה לכך ולכן, מידת הצלחתו גבוהה בהשוואה למי שלא הפגין רצון דומה. עוד הוסיפה הסנגורית וטענה, תוך הפנייה לאסמכתאות, לקיומה של הסתמכות מצד המשיב כי ישוחרר לחלופת גמילה לאור התסקירים הרבים שנערכו בעניינו. ב"כ המשיב סבורה כי צירוף המבחנים שנקבעו בהלכת סוויסה והסתמכותו של המשיב, מצדיקים הוראה על שחרורו לקהילת "אילנות". הסנגורית הוסיפה והפנתה למקרים דומים, בהם שוחררו נאשמים למוסדות גמילה, גם שעה שלא התקיימו כל התנאים הקבועים בהלכת סוויסה.

דין והכרעה

לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, בהחלטת בית המשפט קמא ובתסקירי שירות המבחן שהוגשו בעניינו של המשיב - הגעתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את הערר.

עיון בהחלטת בית המשפט קמא, מלמד כי ניתנה הדעת למכלול השיקולים הנדרשים לעניין, שוכנעתי כי נערך איזון ראוי בין האינטרסים השונים העומדים על הפרק ולא מצאתי מקום להתערב בהחלטתו.

הכללים הנדרשים למתן החלטה בעניינם של עצורים המבקשים להשתלב בהליכי גמילה במסגרת מעצרם, סוכמו בהלכת סוויסה, שם נקבע כי העיתוי הראוי להשתלבות בהליך גמילה הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש, להבדיל משלב המעצר. לכלל זה נקבע חריג, בהתקיים שני תנאים למצער מהתנאים המצטברים שהם - א. כאשר הנאשם החל בהליך גמילה עוד טרם ביצוע העבירה שבגינה נעצר. ב. כאשר פוטנציאל הצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה. ג. כאשר יש בהליך הגמילה כדי לספק מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם.

התנאי הראשון הוא העיקרי, אך בית המשפט רשאי להורות על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאים השני והשלישי

מתקיימים במצטבר, מבלי שיתקיים התנאי הראשון. זאת, רק בהינתן נסיבות מיחדות וחריגות, כגון מקום שבו רמת המסוכנות הנשקפת מהנאשם אינה גבוהה במיוחד, בעוד שסיכויי הצלחת ההליך הטיפולי טובים (ראה בש"פ 8667/13 **אזולאי נ' מ"י** [21.1.14]; בש"פ 8806/13 **מ"י נ' זכאים** [19.1.14] ו-בש"פ 4114/13 **אלתמימי נ' מ"י** [23.6.13]).

ומן הכלל אל הפרט; עיון בנסיבותיו הייחודיות של המקרה שלפניי, מלמד כי מתקיימים, למצער, שניים מהתנאים שנקבעו בהלכת סוויסה, לרבות התנאי הראשון שהוא העיקרי שבהם.

אשר לתנאי הראשון בדבר התחלת טיפול עובר למעצר. הצדדים אינם חלוקים כי המשיב פנה למוסד כבר ביום 7.6.16 - עובר לביצוע העבירות המיוחסות לו. אין מחלוקת כי המשיב ערך בדיקות והליך "אינטייק" ונקבע לו תאריך קבלה ליום 12.7.16, אלא שכניסתו למוסד נדחתה, כאמור, אך בשל מחסור במקום. הרציונל שבבסיס התנאי הראשון שנקבע בהלכת סוויסה הינו כפול - ראשית, קיימים אינטרס ציבורי ותכלית ראויה שלא לקטוע התקדמות חיובית בהליך גמילה שנאשם החל בו טרם מעצרו. שנית, לזכות הנאשם עומדת ההנחה כי תחילת הליכי הגמילה עובר למעצרו מלמדת על רצון כן ואמיתי לסיים בהצלחה את ההליך הטיפולי (ראה **הלכת סוויסה**; בש"פ 87667/13 **אזולאי נ' מ"י** [21.1.14]; בש"פ 171/11 **איתן נ' מ"י** [16.1.11] ו- בש"פ 3036/08 **עמראוי נ' מ"י** [1.6.08]).

לאור העובדה שאינה שנויה במחלוקת כי המשיב פנה למוסד, התקבל אליו ואף נקבע לו תאריך כניסה, סבורני כי לא ניתן לזקוף לחובתו את המחסור במקום במוסד, שאך בעטיו נמנעה ממנו האפשרות להיקלט בו. הדעת נותנת כי לו היה המשיב נקלט במוסד במועד המתוכנן, סביר כי העבירות אותן ביצע היו נמנעות. בנוסף, הגם שהמשיב לא נקלט במסגרת המוסד בפועל, העובדה כי נרשם אליו והשלים את הליכי הקליטה, כדי קביעת תאריך קליטה, מלמדת על רצונו הכן והאמיתי לסיים בהצלחה את ההליך הטיפולי. כך, בהתאם לרציונל השני הטמון בתנאי העיקרי שנקבע בהלכת סוויסה בדבר התחלת הטיפול עובר למעצר.

אין בידי לקבל את טענת ב"כ העוררת המסתמכת על בש"פ 5084/11 **אבו כף נ' מ"י** [10.7.11]. באותו עניין, דובר בפנייה למוסד טיפולי בלבד, בעוד שבמקרה דגן מדובר בהשלמת הליך הקליטה במלואו. זאת ועוד, באותו מקרה הטעים בית המשפט כי הסיבה שאין בפנייה למוסד כדי להיעתר לבקשת הנאשם, טמונה בכך שאין בעצם הפנייה עצמה כדי להצביע על סיכויי שיקום גבוהים. הוסף כי התאמת הנאשם שם לא נבדקה על ידי המוסד, גם תמיכת בני משפחתו לא נבדקה וכי שירות המבחן לא המליץ על הפנייתו להליך גמילה. בעניינו של המשיב שמלפניי, שירות המבחן המליץ על שילובו במוסד גמילה, והמשיב לא רק שפנה למוסד שכזה, אלא גם השלים את תהליך הקליטה.

אשר לתנאי השלישי שנקבע בהלכת סוויסה בדבר היכולת לאיין את מסוכנות המשיב באמצעות מוסד הגמילה - לא מצאתי לנכון להתערב בהתרשמותו של שירות המבחן, שמצאה ביטויה בקביעת בית המשפט קמא, לאחר שנבחנו נסיבות המשיב והחלופה המוצעת. שירות המבחן התרשם כי ההליך הטיפולי בקהילת "אילנות" עשוי להפחית רמת הסיכון וכי המשיב "מוכן כיום להשתלב בתהליך המתואר, אשר מתקיים במסגרת טיפולית.

לפיכך, נמצא כי התנאים הראשון והשלישי שנקבעו בהלכת סוויסה מתקיימים בעניינו של המשיב ובנסיבות אלה, סבורני כי די בכך כדי לדחות את הערר ולהותיר את החלטת בית המשפט קמא על כנה.

למעלה מן הצורך ולעניין התנאי השני שנקבע בהלכת סוויסה בדבר סיכויי הצלחת ההליך. שירות המבחן ציין בתסקירו, כהפניית העוררת, כי "אין בידנו לנבא הצלחתו בתהליך הטיפול". מכאן, אכן לא ניתן לקבוע נחרצות כי סיכויי ההצלחה של ההליך הטיפולי בעניינו של המשיבים הנם גבוהים. עם זאת, שירות המבחן לא התרשם מהיפוכו של דבר, משל מדובר בסיכויים נמוכים. כמו כן, לאור העובדה הבלתי שנויה במחלוקת לפיה המשיב פנה מיוזמתו למוסד תוך השלמת תהליך הקליטה, סבורני כי ניתן לגזור מהתנהלותו זו סיכויי הצלחה שאינם מבוטלים בקהילת "אילנות" ולא ראיתי לנכון לזקוף לחובתו את היעדר יכולתו של שירות המבחן לחזות סיכויי הצלחה גבוהים.

לאור המקובץ, שוכנעתי כי לא נפל כל פגם בהחלטה להורות על שחרור המשיב לחלופת מעצר טיפולית במסגרת קהילת "אילנות" והערר, איפוא, נדחה.

שב"ס יביאו את המשיב לקהילה הטיפולית ביום 25.9.16 עד השעה 11:00.

ניתנה והודעה היום י"ט אלול תשע"ו, 22/09/2016 במעמד הנוכחים.

ארז יקואל, שופט

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

על מנת שלא לסכל את מבוקשה של העוררת לבחון את החלטתי באמצעות ערכאת הערר הנכבדה, אני מורה על עיכוב ביצוע החלטתי למשך 48 שעות. אבקש את העוררת להודיע לסנגורית כבר מחר עד השעה 12:00 אם בדעתה להגיש בקשה בנושא, על מנת שניתן יהיה לקדם את שחרורו של המשיב, ככל שלא תוגש בקשה שכזו.

ניתנה והודעה היום י"ט אלול תשע"ו, 22/09/2016 במעמד הנוכחים.

ארז יקואל, שופט